

Методологічні пояснення

Доходи населення включають обсяг нарахованих у грошовій та натуральній формі: заробітної плати, прибутку та змішаного доходу, одержаних доходів від власності, соціальних допомог та інших поточних трансфертів.

Заробітна плата є первинним доходом домашніх господарств та являє собою винагороду у грошовій або натуральній формі, яка повинна бути виплачена роботодавцем найманому працівнику за роботу, виконану у звітному періоді.

Прибуток та змішаний дохід - це дохід, який одержується фізичними особами в результаті виробничої діяльності за виключенням витрат, пов'язаних із її здійсненням.

Доходи від власності - це первинні доходи, які одержують власники фінансових та нефінансових активів (землі, майнових прав і т.д.) від надання їх у користування іншим інституційним одиницям. Вони включають: дивіденди, відсотки від акцій, внесків та договорів оренди земельних ділянок та майна; доходи населення від власності на землю; проценти закладами, отримані від банків фізичними особами.

Соціальні допомоги - це різні види грошових допомог, які виплачені населенню з державного та місцевих бюджетів, Пенсійного фонду, Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття, коштів підприємств, організацій і профспілок - пенсії, допомоги з непрацездатності, інвалідності, вагітності, по пологах, на дітей у малозабезпечених сім'ях, оплата навчальних відпусток тощо.

Інші одержані поточні трансферти включають поточні виплати населенню в грошовій формі (крім соціальних допомог): страхові відшкодування, виплати одноразової матеріальної допомоги працівникам, компенсації тощо.

Соціальні трансферти в натуральній формі визначаються вартістю товарів та послуг, які надаються домашнім господарствам безкоштовно або за економічно незначущими цінами органами загального державного управління і некомерційними організаціями, що обслуговують домашні господарства (НКОДГ).

Витрати населення включають: витрати на придбання товарів та послуг; сплачені доходи від власності; поточні податки на доходи, майно та інші поточні трансферти

Витрати на придбання товарів та послуг є основним видом витрат населення та визначаються як вартість продукції, що:

- придбана населенням за рахунок власних коштів;
- одержана в натуральній формі в результаті підприємницької діяльності;
- отримана у вигляді соціальних трансфертів в натурі від органів державного управління і НКОДГ.

Поточні податки на доходи, майно тощо відносяться до складу основних видів поточних трансфертів. Це податки, які регулярно сплачуються домашніми господарствами після отримання прибутку та інших доходів у зв'язку з володінням майном та іншими причинами. До їхнього складу включаються: податки на прибутки суб'єктів господарювання; податок з доходів фізичних осіб; інші податки та збори фізичних осіб, не пов'язані з виробничою діяльністю.

Поточні трансферти включають також **внески населення на соціальне страхування**. До них відносяться платежі до Фонду соціального страхування України з тимчасової втрати працездатності, Пенсійного фонду та Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття, які визначаються, виходячи із встановленого законодавством відсотку утримань із суми нарахованої заробітної плати.

Інші сплачені поточні трансферти включають страхові платежі, перекази, штрафи, членські внески у громадські організації тощо.

Заощадження, в частині нагромадження нефінансових активів, включають нагромадження основного капіталу та приріст запасів матеріальних оборотних коштів.

Наявний дохід - це максимальний обсяг доходів, які можуть бути використані домашніми господарствами на придбання споживчих товарів та оплату послуг. Вони включають заробітну плату, прибуток, змішаний дохід, сальдо доходів від власності, соціальні допомоги, інші одержані поточні трансферти за виключенням сплачених, зокрема поточних податків на доходи та майно.

Реальний наявний дохід - це наявний дохід, визначений за виключенням впливу цін.

Показники стосовно оплати праці отримані за результатами державного статистичного спостереження «Обстеження підприємств із питань статистики праці», яким охоплені суб'єкти підприємницької діяльності, бюджетні установи, фінансові й громадські організації (далі - підприємства), які використовують найману працю. До 2009 року включно обстеження не охоплювало працівників статистично малих підприємств і у фізичних осіб-підприємців, з 2010 року - працівників малих підприємств з кількістю найманих працівників менше 10 осіб і у фізичних осіб-підприємців. У зв'язку зі зміною в організації спостереження та охопленні одиниць обстеження, безпосереднє порівняння даних 2010 та наступних років з аналогічними даними попередніх років є некоректним.

Середньомісячна номінальна заробітна плата працівників визначається шляхом ділення нарахованого фонду оплати праці працівників за відповідний період (місяць, квартал, рік) на їхню середньооблікову кількість та на кількість місяців у періоді.

Фонд оплати праці - сума нараховань працівникам у грошовій та натуральній формі за відпрацьований час або виконану роботу: тарифні ставки (посадові оклади), премії, доплати, надбавки, а також інші види оплати за невідпрацьований час. Включає обов'язкові відрахування із заробітної плати працівників: податок на доходи фізичних осіб та єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування працівників.

До фонду оплати праці не відносяться: грошове забезпечення кадрових військовослужбовців та осіб рядового й начальницького складу, виплати, що здійснюються за рахунок коштів фонду державного соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, оплата перших п'яти днів тимчасової

непрацездатності за рахунок коштів підприємства, а також відрахування, що здійснюються роботодавцем на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Індекс реальної заробітної плати – характеризує зміну купівельної спроможності номінальної заробітної плати у звітному періоді порівняно з базисним під впливом зміни цін на споживчі товари та послуги і ставок податку на доходи фізичних осіб та обов'язкових відрахувань. Визначається діленням індексу нарахованої до виплати номінальної заробітної плати (без урахування податку на доходи фізичних осіб та єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, утриманих із заробітної плати працівника) на індекс споживчих цін за той же період.

Заборгованість із виплати заробітної плати – це сума своєчасно несплаченої заробітної плати всім категоріям працівників, а саме: штатним працівникам, особам, які не перебувають в обліковому складі підприємства – сумісникам та працюючим за цивільно-правовими договорами, а також звільненим працівникам.

Заборгованою вважається сума, яка включає усі нарахування у грошовій та натуральній формі з фонду оплати праці, за винятком обов'язкових утримань (податок на доходи фізичних осіб та єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування), строк виплати якої минув до кінця місяця, у якому вона повинна бути виплачена. Дані узгоджуються з показником простроченої кредиторської заборгованості з оплати праці.

Заборгованість із виплати заробітної плати може утворюватися за рахунок власних коштів підприємства, а також державного та місцевого бюджетів.